

PEADIREKTORI ASETÄITJA

OTSUS

08.09.2005.a nr 44-KO

Koondumisele nr 25/2005 TietoEnator Oyj/SIA IT Alise loa andmine

Koondumine

26.08.2005.a esitas TietoEnator Oyj esindaja Konkurentsiametile koondumise teate, mille kohaselt 25.08.2005.a sõlmitud osade ostulepingu alusel TietoEnator Oyj omandab 51% SIA IT Alise osakapitalist. Nimetatud tehingu tulemusena omandab TietoEnator Oyj (edaspidi TietoEnator) valitseva mõju SIA IT Alise (edaspidi IT Alise) üle konkurentsiseaduse (edaspidi KonkS) § 2 lg 4 tähenduses. Seega on tegemist koondumisega KonkS § 19 lg 1 p 2 sätestatud viisil.

Konkurentsiamet avaldas 26.08.2005.a TietoEnator ja IT Alise koondumise teate saamise kohta teate väljaandes "Ametlikud Teadaanded". Asjast huvitatud isikud nimetatud koondumise kohta arvamusi ja vastuväiteid ei esitanud.

Koondumise osalised

KonkS § 20 punktide 2 ja 4 järgi on koondumise osaline ettevõtja, kes omandab valitseva mõju teise ettevõtja üle, ja ettevõtja, kelle üle valitsev mõju omandatakse. Seega on käesoleval juhul koondumise osalisteks TietoEnator ja IT Alise.

TietoEnator on Soomes registreeritud ettevõtja, kes tegutseb infotehnoloogiateenuste (edaspidi IT teenuste) valdkonnas. TietoEnator pakub mitmesuguseid IT teenuseid, sealhulgas nõustamisteenust, IT operatsiooniteenuseid, IT süsteeme ja tarkvaratooteid. TietoEnatori tegevus hõlmab infosüsteemide väljatöötamist ja realiseerimist, teabetehnika tarkvara valmistamist, turustamist ja hooldust.

TietoEnator omab Eestis tütarettevõtjat TietoEnator Eesti AS, kes tegeleb IT teenuste ja tarkvaraarendusega. TietoEnatori ja AS-i Hansapank ühise valitseva mõju all tegutseb TietoEnator Support OÜ, kes osutab IT tugiteenuseid, peamiselt Hansapangale.

IT Alise on Lätis registreeritud ettevõtja, kes tegutseb IT teenuste valdkonnas, spetsialiseerudes IT lahenduste arendus-, integratsiooni ja rakendusteenuste pakkumisele Balti turul.

Tehingu eelselt omab IT Alise Eestis tütarettevõtjat IT Alise Eesti OÜ, kes tegeleb peamiselt tarkvara-alase nõustamise ja arendusega.

Õiguslik hinnang

Koondumise kontrolli kohaldamine

KonkS § 21 lg 1 kohaselt kontrollitakse koondumist, kui koondumise osaliste eelnenud majandusaasta ülemaailmsed käibed kokku ületavad 500 miljonit krooni ja vähemalt kahe koondumise osalise ülemaailmne käive ületab kummalgi 100 miljonit krooni ning ettevõtja või tema osa, kelle üle omandatakse valitsev mõju, äritegevus toimub Eestis.

TietoEnator 2004.a majandusaasta käive oli 23,8 miljardit krooni. IT Alise 2004.a majandusaasta käive oli 117 miljonit krooni ning tema äritegevus toimub Eestis IT Alise Eesti OÜ kaudu. Seega kuulub TietoEnator ja IT Alise koondumine KonkS § 21 lg 1 kohaselt kontrollimisele.

Kaubaturud

KonkS § 3 lg 1 kohaselt on kaubaturg hinna, kvaliteedi, tehniliste omaduste, realiseerimis- ja kasutustingimuste ning tarbimis- ja muude omaduste poolest ostja seisukohalt omavahel vahetatavate või asendatavate kaupade käibimise ala, mis hõlmab muu hulgas kogu Eesti territooriumi või selle osa.

Mõlemad koondumise osalised osutavad läbi oma tütarettevõtjate Eestis IT ja tarkvaraarenduse teenuseid.

IT teenuste kaubaturg hõlmab mitmeid erinevaid teenuseid, mis ei ole alati ostja seisukohalt asendatavad. Euroopa Komisjon on mitmes otsuses märkinud, et IT teenuste turul võib eristada järgmisi segmente: 1) riistvara hooldus, 2) tarkvara hooldus, 3) konsultatsiooniteenused, 4) arendus- ja integratsiooniteenused, 5) IT juhtimisteenused, 6) äriprotsesside juhtimisteenused ja 7) koolitusteenused. IT teenuste osutamise eesmärgiks on nõustada klienti kogu arvutitega seonduva probleemistikuga ning reeglina pakuvad kõik IT teenuse pakujad kõiki või enamikke eelnimetatud teenustest. Paljudel juhtudel on otstarbekam käsitleda kõiki IT teenuseid koos, kuna ostjad on üha enam huvitatud kogu neile vajamineva IT teenuste ja lahenduste tervikpaketi saamisest ühelt teenuse osutajalt. Samas on IT teenused pakkumise poolelt suures osas asendatavad, kuna teenuste osutajad pakuvad tavaliselt erinevaid IT teenuseid ja neil on lihtne nõudluse kasvades hakata pakuma uusi teenuseid, kandmata seejuures märkimisväärseid kulusi. Tehnoloogia kiire areng IT sektoris soodustab pakkumise asendatavust veelgi.

Kaubaturule sisenemine on lihtne ja ei nõua olulisi ressursse, mistõttu turul tegutseb palju väikseid ettevõtjaid.

Tarkvaraarenduse teenuste osutamise kaubaturul on põhiliseks teenuseks spetsiifilise tarkvara arendamine eelkõige suurtele äriühingutele ja avalikule sektorile. Erinevalt standard-tarkvara pakkumisest on tarkvaraarenduse teenuse eesmärgiks luua konkreetse kliendi erivajadustele vastavaid programme. Tarkvaraarenduse turule sisenemine on lihtne ja turul tegutseb palju väikseid ettevõtjaid, kuna tarkvaraarendus ei nõua olulisi ressursse peale inime jõu.

TietoEnator Eesti AS tegeleb põhiliselt tarkvaraarendusega ja riistvara hooldusega, TietoEnator Support OÜ riistvara hooldusega (tugiteenustega) ning IT Alise Eesti OÜ tarkvaraarendusega ja nõustamisega.

Antud koondumise puhul on IT teenuste ja tarkvaraarenduse teenuste osutamist Eesti territooriumil käsitletud ühe kaubaturuna. Kaubaturgude täpsem piiritlemine ei ole vajalik, kuna koondumise osaliste ühine turuosa ei ületaks 15% ka kõige kitsama kaubaturu määratluse puhul.

Observer Latvija poolt 2005.a läbi viidud uuringu (Baltic ITT Sector General Overview 2002 – 2004) kohaselt oli Eesti IT teenuste ja tarkvaraarenduse teenuste osutamise kaubaturu maht üle 2 miljardi krooni.

TietoEnator Eesti AS ja IT Alise Eesti OÜ ühine turuosa IT teenuste ja tarkvaraarenduse teenuste kaubaturul oli 2004.a alla 2%.

IT turul tegutseb umbes seitse suuremat IT laia profiiliga teenuste pakkujat ning suur hulk väiksemaid ettevõtjaid, kelle poolt pakutavate teenuste ring on piiratum.

Koondumise osaliste peamised konkurendid Eesti kaubaturul on MicroLink AS, Elion Ettevõtted AS, Helmes AS, Cell Network AS jt.

Hinnang koondumisele

KonkS § 22 lg 2 kohaselt keelab Konkurentsiameti peadirektor või tema asetäitja koondumise, kui see võib tekitada või tugevdada turgu valitsevat seisundit, mis oluliselt kahjustab konkurentsi kaubaturul.

KonkS § 13 lg 1 kohaselt omab turgu valitsevat seisundit ettevõtja või mitu samal kaubaturul tegutsevat ettevõtjat, kelle positsioon võimaldab tal/neil sellel kaubaturul tegutseda arvestataval määral sõltumatult konkurentidest, varustajatest ja ostjatest. Turgu valitseva seisundi omamist eeldatakse, kui ettevõtjale või mitmele samal kaubaturul tegutsevale ettevõtjale kuulub kaubaturul vähemalt 40 protsenti käibest.

Kuna koondumise osaliste ühine turuosa horisontaalselt kattuvale kaubaturul ei ületa 15%, puuduvad antud koondumise poolt mõjutatud kaubaturud majandus- ja kommunikatsiooniministri 06.11.2002.a määruse nr 3 §-s 7 sätestatud viisil.

Arvestades koondumise osaliste koondumise tulemusel tekkivat turuosa, konkurentide arvu ja nende juurdepääsu kaubaturule ning juriidiliste või muude sisenemistõkete puudumist ei teki koondumise osalistel IT teenuste ja tarkvaraarenduse teenuste osutamise kaubaturul turgu valitsevat seisundit KonkS § 13 lg 1 tähenduses. Seega ei esine käesoleva koondumise puhul KonkS § 22 lg 2 nimetatud asjaolusid, mis tingiksid koondumise keelamise.

Lähtudes eeltoodust ja juhindudes KonkS § 27 lg 1 p 1

Otsustan:

Anda luba TietoEnator Oyj ja SIA IT Alise koondumisele.

Käesolevale otsusele saab esitada kaebuse allinna Halduskohtusse 30 päeva jooksul sellest teada saamisest või päevast, kui isik pidi otsusest teada saama (Halduskohtumenetluse seadustik § 9).

Aini Proos

